

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291
Název a číslo OP	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, CZ. 1.5, Název projektu: Inovace ve vzdělávání na Gymnáziu Chrudim, reg.č.:CZ.1.07/1.5.00/34.0249
Název šablony klíčové aktivity	III/2 Zvyšování kvality výuky prostřednictvím ICT
Tematická oblast (předmět)	Český jazyk a literatura
Název sady vzdělávacích materiálů	Literatura raného novověku.
Jméno tvůrce vzdělávací sady	Mgr. Michal Hanč
Číslo sady	III/2-2-1-13
Anotace	Materiál navazuje na předchozí, představuje národní (českou) větev humanistické literatury a dvě její nejvýznamnější osobnosti – D. Adama z Veleslavína a Jana Blahoslava.
Ověřeno ve výuce: ročník, třída, dne, předmět	1. ročník, třída 1.A, dne 4.5. 2012, Český jazyk a literatura

RENESSANCE A HUMANISMUS V ČESKÉ LITERATUŘE

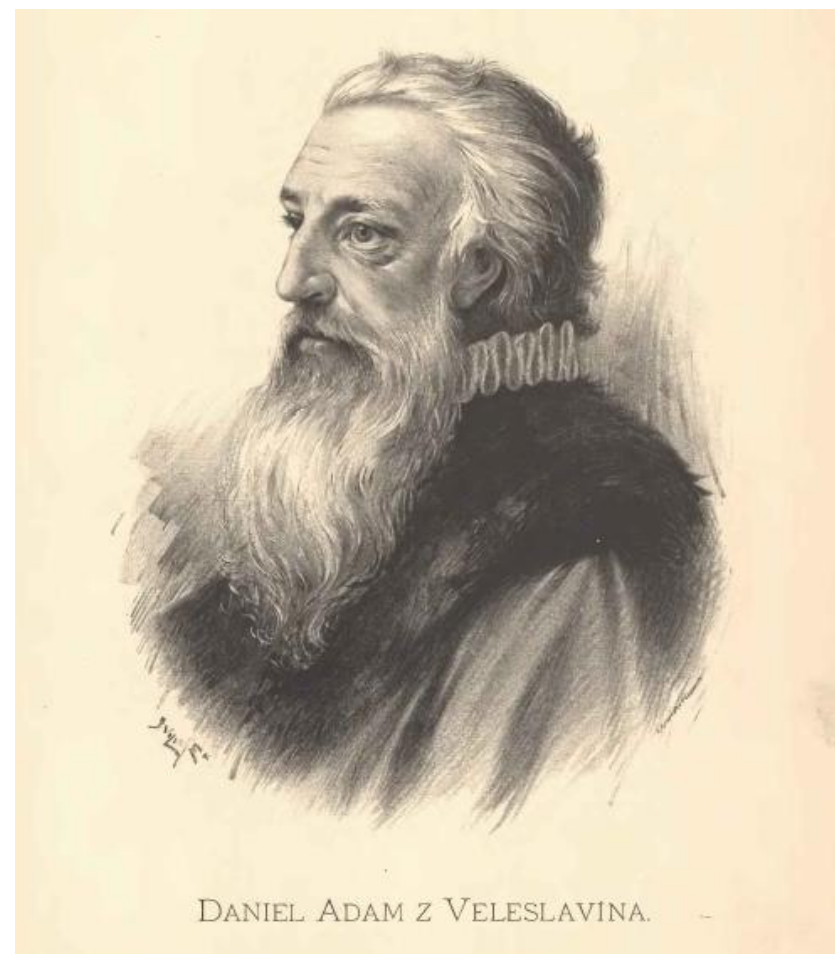
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

renes. a human. v české lit.

- dvě linie tvorby:
 - 1) latinský humanismus
 - 2) národní humanismus

národní **humanismus**

Daniel Adam z Veleslavína (1546 – 1599)

Daniel Adam z V.

- historik, knihtiskař, překladatel, organizátor lit. života v Čechách
- studia na pražské univerzitě, později zde profesorem historie
- sňatek s dcerou knihtiskaře Jiřího Melantricha z Aventina → Veleoslavín vydavatelem naukových děl
- tajný stoupenec jednoty bratrské

Daniel Adam z V.

spis **Kalendář historický** (1578)

→ česky psané dílo s údaji z domácí i světové historie, a to v rozložení kalendářního roku

Daniel Adam z V.

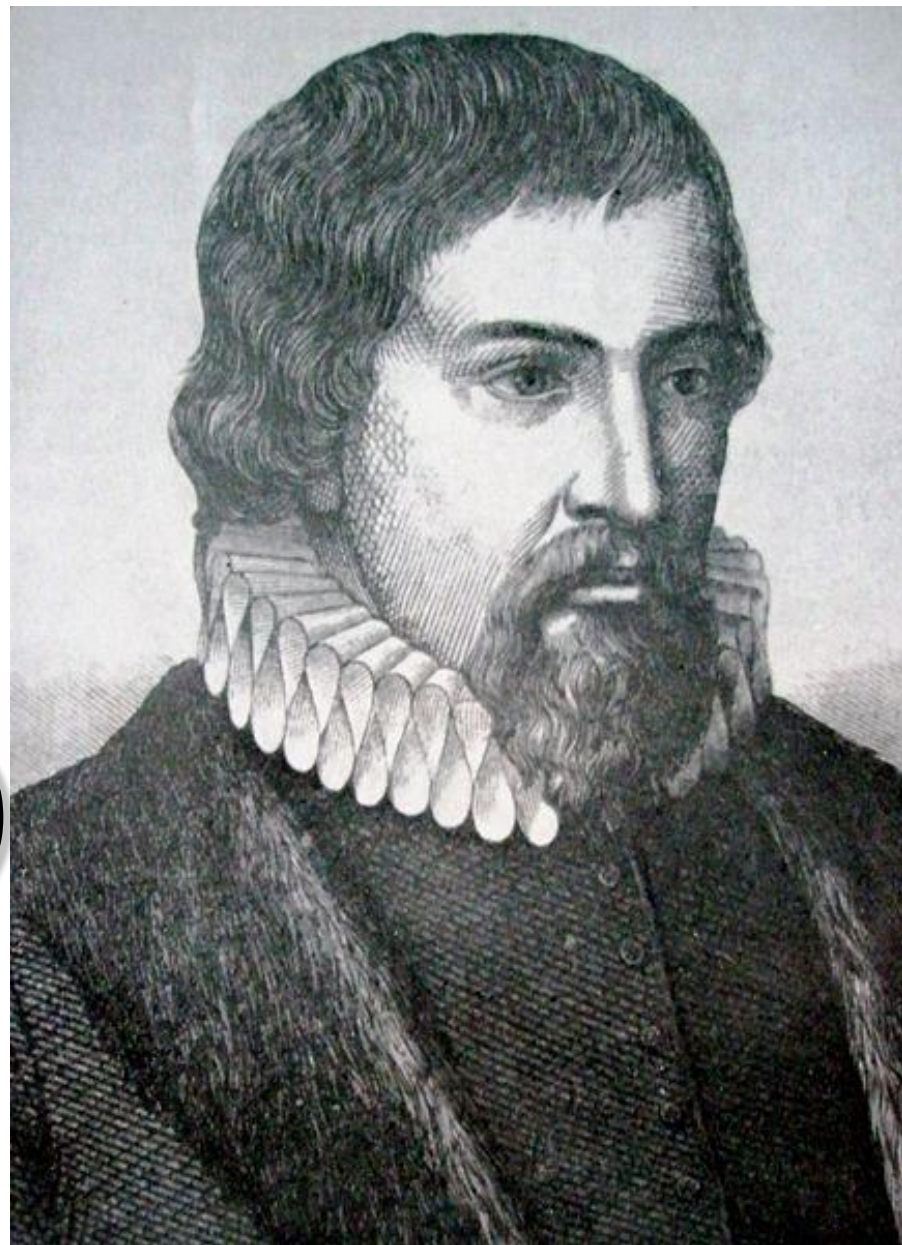
Kroniky dvě o založení země české

→ překlad kronik Eneáše Silvia a Martina Kuthena

Daniel Adam z V.

→ zasloužil se o vydání **Bible kralické** →
viz dále

Jan
Blahoslav
(1523 – 1571)

Jan Blahoslav

- básník, překladatel, historik, hudební teoretik, jazykovědec
- narozen v Přerově v bohaté měšťanské rodině → vztah k jednotě bratrské
- nejprve studia na bratrských školách (vynikající úroveň) na Moravě, později na univerzitách ve Wittenbergu (Martin Luther), Královci, Basileji
- vynikající vzdělání – jazyky, teologie

Jan Blahoslav

- učitel na bratrských školách
- historiograf jednoty
- biskup jednoty bratrské

Jan Blahoslav

Nový zákon vnově do češtiny

přeložený (1564)

- překlad z latiny podle řecké předlohy
- vysoká jazyková a stylistická úroveň
- předloha pro **Bibli kralickou** → viz dále

Jan Blahoslav

spis Filipika proti misomusům (1567)

- nepřátelům múz, tj. umění a vědy
- polemická rozprava o potřebnosti vyššího vzdělání
- k nejvyšším hodnotám lidského ducha podle autora patří věda a vzdělání
- čít. s. 84

Jan Blahoslav

spis **Gramatika česká** (1571)

- závěry z několikaletého zkoumání mateřského jazyka
- podnětem starší mluvnice Beneše Optáta a Václava Philomatesa
- snaha o vytvoření dokonalé a ušlechtilé řeči, měřítkem jazykové správnosti je estetické pojetí řeči

Jan Blahoslav

kancionál **Musica** (1558)

- sborník duchovních písní, nejčastěji inspirovaných starozákonními žalmy
- některé písně se v evangelických církvích zpívají dodnes

Jan Blahoslav

- spisy **Musica** a **Gramatika česká** jsou opatřeny rozsáhlými dodatky → B. se zabýval všemi základními oblastmi poetiky → příručky gramatiky, rétoriky, poetiky, muziky → nová metoda výkladu – rozsáhlý materiál → z něj vyvozeny závěry

Internetové zdroje:

Obr.1

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek -
Daniel Adam z Veleslav%C3%ADna.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Daniel_Adam_z_Veleslav%C3%ADna.jpg)

/02-05-2012-11.07/

Obr.2

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Blahoslav.JPG

/04-05-2012-10.15/

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Literatura:

- BALAJKA, Bohuš. *Přehledné dějiny literatury I (do devadesátých let 19. století)*. 5. vyd. Praha: Fortuna, 2001. ISBN 80-7168-717-0
- DOLEJŠÍ, Pavel. *Školní slovník českých spisovatelů*. 6. vyd. Pavel Dolejší, nakladatelství a vydavatelství: Humpolec, 2005. ISBN 80-86480-58-5
- HRABÁK, Josef, Eduard PETRŮ, Antonín ŠKARKA a kol. *Dějiny české literatury I, Starší česká literatura*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1959.
- MACHALA, Lubomír, Eduard PETRŮ a kol. *Panorama české literatury*. 1. vyd. Olomouc: Rubico, 1999. ISBN 80-85839-04-0
- PAVERA, Libor a František VŠETIČKA. *Lexikon literárních pojmů*. 1. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc s.r.o., 2002. ISBN 80-7182-124-1
- SOCHROVÁ, Marie. *Čítanka I. k literatuře v kostce*. Fragment: Havlíčkův Brod, 2006. ISBN 80-7200-973-7

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ